

Számítógépes Hálózatok

4. gyakorlat

Socket programozás, Select

TÖBBKLIENSES KAPCSOLAT.

Visszatekintés

- Múlt héten létrehoztunk egy egyszerű szerver-kliens kapcsolatot.
- 1 kliens el tudott küldeni adatot és az 1 szerver fogadta.
- Próbáljuk ki több klienssel!
- Tapasztalt probléma:
  - A szerver nem írja ki a második kliens csatlakozást (egyből).
  - Ha az első kliennsel küldjük el az adatot: nincs probléma VISZONT
  - Ha a második felcsatlakozott klienssel elküldjük az adatot, nem érkezik egyből válasz, csak miután elküldtük az első klienssel.
  - A szerver csak az első kienstől kapott üzenet után írja ki a többi szöveget.
- Oka:
  - a `recv()` blokkolja a szerver futását, és a szerver végig várakozik az első kliensre.

Select

- Több socketet is szeretnénk egy időben figyelni (a bejövő kapcsolódásokra és a meglevő kapcsolatokból való olvasásra is)
- Probléma: accept és a recv függvények blokkolnak
- Egy lehetséges megoldás lenne különböző szálak használata, de drága a szálak közti kapcsolgatás (környezetváltás, context switch)
- → A select fv. segítségével a monitorozás az op. rsz. hálózati rétegében történik
- → értesíti a programot, amikor valami olvasható a socket-ről, vagy amikor készen áll az írásra

Select

- `select.select(rlist, wlist, xlist[, timeout])`
- Az első három argumentum a „várakozó objektumok” listái:
  - *rlist*: a socketek halmaza, amelyek várakoznak, amíg készek nem lesznek az olvasásra
  - *wlist*: ... készek nem lesznek az írásra
  - *xlist*: ... egy „kivétel” nem jön
- Az opcionális *timeout* argumentum mp.-ben adja meg az időtúllépési értéket
  - (ha ez nincs megadva → addig blokkol, amíg az egyik socket kész nincs)

Select

- `select.select(rlist, wlist, xlist[, timeout])`
- Visszatér három listával:
  1. visszaadja a socketek halmazát, amelyek készek az olvasásra (adat jön)
  2. ... készek az írásra (szabad hely van a pufferükben, és lehet írni oda)
  3. ... amelyeknél egy „kivétel” jön

Select

- Az „olvasható” socketek három lehetséges esetet reprezentálhatnak:
  - Ha a socket a fő „szerver” socket, amelyiket a kapcsolatok figyelésére használunk → az „olvashatósági” feltétel azt jelenti: kész arra, hogy egy másik bejövő kapcsolatot elfogadjon
  - Ha a socket egy meglévő kapcsolat egy kientől jövő adattal → az adat a `recv()` fv. segítségével kiolvasható
  - Ha az előző, de nincs adat → a kliens szétkapcsolt, a kapcsolatot le lehet zárni

Socket beállítása

- `socket.setsockopt(level, optname, value)`: az adott socket opciót állítja be
- Általunk használt *level* értékek az alábbiak lesznek:
  - `socket.IPPROTO_IP`: jelzi, hogy IP szintű beállítás
  - `socket.SOL_SOCKET`: jelzi, hogy socket API szintű beállítás
- Az *optname* a beállítandó paraméter neve, pl.:
  - `socket.SO_REUSEADDR`: a kapcsolat bontása után a port újrahasznosítása
- A *value* lehet sztring vagy egész szám:
  - Az előbbi esetén biztosítani kell a hívónak, hogy a megfelelő biteket tartalmazza (a struct segítségével)
  - A `socket.SO_REUSEADDR` esetén ha 0, akkor lesz hamis a „tulajdonság”, egyébként igaz
- Pl.: `s.setsockopt(socket.SOL_SOCKET, socket.SO_REUSEADDR, 1)`

Select

- `setblocking()` or `settimeout()`

```
connection.setblocking(0)    # or connection.settimeout(1.0)
```

- `select()`

```
inputs = [ server ]
outputs = [ ]
timeout=1
readable, writable, exceptional = select.select(inputs, outputs, inputs, timeout)
...
for s in readable:
    if s is server:    #new client connect
        client, client_addr = s.accept()
        inputs.append(client)
    else:
        ....          #handle client
```

Feladat – Számológép II.

- Alakítsuk át úgy a számológép szerveret, hogy egyszerre több klienssel is képes legyen kommunikálni! Ezt a select függvény segítségével tegye!

Feladat - Chatszoba

- Készítsünk egy chat alkalmazást, amelyen a chat szerverhez csatlakozott kliensek képesek beszélni egymással!
- A szerver szerepe, hogy a kliensektől jövő üzenetet minden más kliensnek továbbítja névvel együtt: [`<név>`] `<üzenet>` ; pl. [Józsi] Kék az ég!
- A kliensek a szervertől jövő üzeneteket kiírják a képernyőre.

BEADANDÓ III. (1 PONT)

Beadandó – Barkóba

- Készítsünk egy barkóba alkalmazást. A szerver legyen képes kiszolgálni több klienst. A szerver válasszon egy egész számot 1..100 között véletlenszerűen. A kliensek próbálják kitalálni a számot.
- A kliens üzenete egy összehasonlító operátor: <, >, = és egy egész szám, melyek jelentése: kisebb-e, nagyobb-e, mint az egész szám, illetve rákérdez a számra. A kérdésekre a szerver Igen/Nem/Nyertél/Kiestél/Vége üzenetekkel tud válaszolni. A Nyertél és Kiestél válaszok csak a rákérdezés (=) esetén lehetségesek.
- Ha egy kliens kitalálta a számot, akkor a szerver minden újabb kliens üzenetre az „Vége” üzenetet küldi, amire a kliensek kilépnek. A szerver addig nem választ új számot, amíg minden kliens ki nem lépett.
- Nyertél, Kiestél és Vége üzenet fogadása esetén a kliens bontja a kapcsolatot és terminál. Igen/Nem esetén folytatja a kérdezgetést.
- A kommunikációhoz TCP-t használjunk!
- Folytatás a következő oldalon!

Beadandó – Barkóba

- A kliens logaritmikus keresés segítségével találja ki a gondolt számot. A kliens tudja, hogy milyen intervallumból választott a szerver.
- AZAZ a kliens NE a standard inputról dolgozzon.
- Minden kérdés küldése előtt véletlenszerűen várjon 1-5 mp-et. Ezzel több kliens tesztelése is lehetséges lesz.
- Formai követelmények a következő oldalon!

Beadandó – Barkóba

- Üzenet formátum:
  - Klienstől: bináris formában **egy db karakter, 32 bites egész szám**
A karakter lehet: <: kisebb-e, >: nagyobb-e, =: egyenlő-e
  - Szervertől: ugyanaz a bináris formátum, de a számnak nincs szerepe (bármilyen lehet)
A karakter lehet: I: Igen, N: Nem, K: Kiestél, Y: Nyertél, V: Vége
- Fájlnevek és parancssori argumentumok:
- Szerver: **server.py** <bind_address> <bind_port> # A bindolás során használt pár
- Kliens: **client.py** <server_address> <server_port> # A szerver elérhetősége
- Beadási határidő: **TMS-ben (4 hét múlva)**

Gyakorlás a Barkóba beadandóhoz

ÓRAI FELADAT

Feladat – Számológép III.

- Alakítsuk át a kliens működését úgy, hogy ne csak egy kérést küldjön a szervernek, hanem csatlakozás után 10 kérés-válasz üzenetváltás történjen.
- Alakítsuk át hogy ne standard inputról, hanem random értékeket küldjön (`random.randint(1,100)`) structban!
- Minden kérés előtt 2 mp várakozással (`time.sleep(2)`)!
- A szerver ugyan abban a struct formátumba küldje vissza az értéket, ahol az első szám lesz az eredmény, a többi adat pedig nem lényeges.
- A kapcsolatot csak a legvégén bontsa a kliens!

VÉGE